

Wie kan er waardig een eind maken aan een lijden dat veel te lang duurt en zinloos is?

OPINIE - 10/02/14, 06u00

DM COLUMN Guido Everaert is blogger, columnist en consultant.

"Hoe lang moet ik hier nog blijven?" De zin werd uitgesproken door een man in opperste verwarring. Niet begrijpend en weg van de wereld, maar toch nog aanwezig. "t Is bijna voorbij, maar we gaan hier niet weg, ge zijt hier thuis."

© karin de bruyn.

Het antwoord werd gegeven door mijn moeder, die het gewoon is dat haar echtgenoot en de liefde van haar leven gewoon niet meer weet waar hij is, en met een bewonderenswaardig geduld ingaat op zijn vragen en de absurditeit ervan probeert te ontmynen.

Alleen was de absurditeit deze keer misschien net iets minder groot. Hoe lang moest hij hier nog blijven? Hij herkende het huis, zijn thuis niet meer. Hij dacht op vakantie te zijn.

Of was het dan toch die ene kreet van een anders erg lucide mens, die het futiele beseft, en die er genoeg van heeft dat hij verzorgd, gewassen moet worden omdat hij niks meer zelf kan? Maar ja, hij heeft de pech dat daar nooit over gesproken werd toen hij nog bij zinnen was. En nu is het dan te laat. Wij - mijn broer en ik - waren aanwezig omdat hij net tevoren, die nacht, een 'accident de parcours' had meegemaakt waardoor iedereen vreesde voor zijn leven.

Wij vrezen al lang niet meer voor zijn leven, we weten dat het voorbij is. Maar tussen weten en aanvaarden hangt een kloof die beduidend groter is dan we ons voorstellen. Bij het eerste ochtendlijke bericht dat het slecht ging, konden we ons sterk houden, zoals ze dat in de Vlaanders doen. Sterven hoort bij het leven.

Toen ik een half uur later zag dat ik een bericht van mijn moeder had gemist en ook nog eens niet in staat was om haar te bereiken, sloegen bij mij de emotionele stoppen door. Pas dan beseft je dat je er toch niet tegen gewapend bent, dat je slecht afscheid hebt genomen en dat zelfs een stervende, zieke, nauwelijks tot coherente gedachten komende man, in eerste instantie je vader is en pas in tweede instantie stervend. Maar hij

leeft dus nog. Of liever, hij is nog niet dood.

Leven kun je dit namelijk niet meer noemen. Het is iets vegetatief, zonder meerwaarde, zonder kracht, zonder zin. En dan valt het mij op dat we hier niet voor klaar voor zijn. Dat we ons bedienen van eufemismen. Dat we bedekte toespelingen maken over euthanasie, over het beëindigen van dit zinloos verhaal, het verzachten van de pijn. Niet eens omdat we er niet over durven spreken, maar omdat er altijd mensen in de omgeving zijn die het daar niet mee eens zijn, vanuit hun levenshouding of wat dan ook, en dat moeten we ook respecteren.

Terwijl ik eigenlijk maar één vraag heb. Wie kan er op een waardige manier een eind maken aan een lijden dat veel te lang duurt en zinloos is? Ik wil geen antwoord krijgen waarin ze me zeggen dat het kan doorgaan tot zolang hij nog kan eten. Kleine brokjes voedsel binnenstoppen en fruitpapjes, het is het laatste wat mijn vader als eten zou beschouwen. Drinken uit een bekertje met een tuitje, en verder enkel pijn en verwarring. Is het dat? Ik zal er alleszins voor zorgen dat het mij niet overkomt, en dat ik met iets meer waardigheid kan afscheid nemen.